

Adı:

Soyadı:

Sınıf:

No.:

Tarih:

Puan:

- Edebiyat-tarih ilişkisi*

Sanatçı, dizelerde tarihî bir olayı coşku ve heyecana bağlı bir metinle ifade etmeye çalışmıştır. “düşman, ordu, 30 Ağustos, 9 Eylül’de İzmir’e girdik” sözcükleri ve yargıları bizi tarihî bir olaya götürür.
- Edebiyat-din ilişkisi*

Bu dizeler Yunus Emre’nin ilahisinden alınmıştır. “cennet, huri, bana seni gerek seni” sözcükleri ve ifadeleri bizi dine götürür.
- Bu dizeler bir koşuktan alınmıştır, dolayısıyla koşuk da İslamiyet öncesi Türk edebiyatının sözlü edebiyat bölümüne ait bir üründür.*
- a) Kutadgu Bilig (d) Sözlü Dönem
b) Garipname (c) Yazılı Dönem
c) Köktürk Kitabeleri (a) Geçiş Dönemi
d) Ergenekon Destanı (b) Divan edebiyatı
- a) anonim
b) Uygur
c) Kutadgu Bilig
d) yazılı ve Geçiş Dönemi
e) Latin

Yazılı Sınav Çözümleri

6. (e) Harname
(a) Küçük Şeyler
(d) Bir Aşkın Tarihi
(b) Beyaz Lale
(c) Tahir ile Zühre
- a. Samipaşazade Sezaî
b. Ömer Seyfettin
c. Anonim
d. Mehmet Rauf
e. Şeyhî
7. • (Y) Koşuk, sagu, destan yazılı edebiyata ait ürünlerdir.
• (Y) İrk Bitig, Altun Yaruk gibi eserler Göktürkçe ile yazılmıştır.
• (D) Kutadgu Bilig, Geçiş Dönemi Edebiyatı'na ait eserdir.
• (Y) Türkçenin ilk yazılı belgeleri Uygur Dönemi'nde yazılmıştır.
• (D) Türkiye Türkçesi, Batı Türkçenin koludur.
8. • Türk edebiyatı; İslamiyet öncesi Türk edebiyatı, İslamiyet etkisinde gelişen Türk edebiyatı ve Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı olarak üç ana döneme ayrılır.
• Türkler tarih boyunca Göktürk, Uygur, Arap, Kiril ve Latin alfabelerini kullanmışlardır.
• İslamiyet etkisinde gelişen Türk edebiyatı halk ve divan edebiyatı olmak üzere ikiye ayrılır.
9. a) Yukarıda harf ile gösterilen kutucuklardan hangisi ya da hangileri Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında etkili olmuştur? (B, C)
b) Yukarıda harf ile gösterilen kutucuklardan hangisi ya da hangileri Türk edebiyatının ana dönemlerindedir? (E, H)
c) Yukarıda harf ile gösterilen kutucuklardan hangisi ya da hangileri Türklerin kullandığı alfabelerdendir? (Ğ)
ç) Yukarıda harf ile gösterilen kutucuklardan hangisi ya da hangileri destan, sav, sagu, koşuk kavramlarıyla ilgilidir? (Ç, H)
d) Yukarıda harf ile gösterilen kutucuklardan hangisi XIII. yüzyıldan XVI. yüzyıla kadar devam eden Türkçeyi kapsayan Türkçenin tarihî dönemidir? (G)
e) Yukarıda harf ile gösterilen kutucuklardan hangisi ya da hangileri Türkiye Türkçesinin başlamasını sağlayan makaledir? (A)
f) Yukarıda harf ile gösterilen kutucuklardan hangisi Eski Türkçe Dönemi'ne ait bir eserdir? (D, F)
10. • Eski Anadolu Türkçesi
• Osmanlı Türkçesi
• Türkiye Türkçesi

Yazılı Sınav Çözümleri

11. *Tarihî, dâhilinde, hikâye, Edebî, hâline*

12. *I numaralı yerdeki tamlamada tamlayan ile tamlanan arasına virgöl konmaz.
II numaralı yerde "ki" bağlacı olduğu için virgöl konmaz.*

13. *Birincisinin kullanım amacı, ögeleri arasında virgöl bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmaktır.
İkincisi ise iki eş değer öge arasında virgöl bulunan cümlede öznen sonra kullanılmıştır.*

14. (:) (,) (.) (:) (,)

15. (,) (.) (-) (,) (,)

16. *Kim bilir, bilim insanları, çıkarabiliriz, dünyanın, birçoğu*

Yazılı Sınav Çözümleri

17. Edebiyat, genel ve geniş kapsamıyla yazılı söz demektir. Bu nedenle "Yazın" terimi de kullanılır edebiyat yerine. Salt söze dayanan bir edebiyat yok mudur? Vardır elbette. Nitekim yazılı edebiyattan önce, bugünde varlığını sürdüren söylencelere (efsanelere), halk geleneklerine dayanan, ulusların ilkel düşüncelerini yansıtan, doğa-insan ilişkilerine ayna tutan bir sözlü edebiyat vardı. Bugün de vardır. Ne ki her toplum kendi edebiyatını saptama, gelecek kuşaklara ve insanlığa sunma isteğini duyduğu zaman bu sözlü ürünleri de yazılı hale getirecektir.
18. Lisesinde, öğretmenliği, ünvanını, 1964'te, Hikâyeleri
19. İslamiyet'i, eserleri de, hiçbir, mahsullerinin, milletinin
20. ev de, Akşamki, yaptığım, otuz beşi, aklıma
21. • Durum hikâyesinden alınmıştır. (Y)
• Nazım-nesir karışık oluşturulmuştur. (D)
• İslamiyet'in etkisi görülmektedir. (D)
• Yazarı Dede Korkut'tur. (Y)
• Olağanüstülükler yer verilmiştir. (Y)

Yazılı Sınav Çözümleri

22. Bu parça Dede Korkut Hikâyeleri'nin Duha Koca Ođlu Deli Dumrul Hikâyesi'nden alınmıştır.
- On üç hikâye ve bir ön sözden oluşmuştur.
 - Nazım ve nesir karışık yazılmaları, kısa olmaları, ayrıntılar üzerinde durmamları bakımlarından da halk hikâyesi karakteri taşımaktadır.
 - Bu eser, destandan halk hikâyeciliğine geçişin ilk örneği kabul edilir.
 - Olaylar ve tasvirler nesirle; karşılıklı konuşmalar, duygu ve düşünceler nazımla dile getirilir.
 - Eser, Arapça ve Farsçada geçen dinî kavramlar dışında Türkçenin seçkin örnekleri arasında yerini alır.
 - Eserde cümle içi uyaklar, cümle sonlarındaki seciler, deyimler dikkati çeker.
 - Oğuz Türkçesiyle söylenen bu hikâyelerin Dresden, Vatikan, Türkistan, Bursa ve Kazan olmak üzere beş yazma nüshası vardır.
 -

23. • Nazım- nesir karışık oluşturulmuştur.
• Olaylar ve betimlemeler nesirle; karşılıklı konuşmalar, duygu ve düşünceler nazımla dile getirilmiştir.
• İslamiyet'in etkisi vardır.
• Olağanüstülükler yer verilmiştir.
• Yalın bir dil kullanılmıştır.

24. a) Anlatıcı: 3. kişili
Bakış açısı: Gözlemci bakış açısı
b) Kişiler: Basat, Tepegöz, Basat'ın babası, Kazan, ihtiyarlar
c) Mekân: Basat'ın evi, Salahana Kayası, mağara

25. a) Anlatıcı: 3. kişili
Bakış açısı: Gözlemci bakış açısı
b) Kişiler: Tahir, Zühre ve Zühre'nin dadısı
c) Mekân: Köşk, bağ, bahçe

Yazılı Sınav Çözümleri

26. a) Anlatıcı: 3. kişili
Bakış açısı: Hâkim bakış açısı
b) Kişiler: Karı- koca ve kediler
c) Mekân: Ev, sofa, oda
Zaman: Otuz üç sene önce, şimdi
27. a) Anlatıcı: 1. kişili
Bakış açısı: Kahraman bakış açısı
b) Kişiler: Anlatıcı (yazar), baba
c) Mekân: Konak, Taşkasap, Beyazıt
Zaman: O zaman (geçmiş), akşamüzeri
28. • Gözlemci ve tanrısal bakış açısında 3. kişili anlatıcıya başvurulur.
• İç konuşma tekniğinde anlatıcı aradan çekilir, anlatım birinci ağızdan yapılır.
29. a) Anlatıcı: 1. kişili
Bakış açısı: Kahraman bakış açısı
b) Kişiler: Yazar (anlatıcı), Frenk, sûtanne
c) Mekân: evler, sandık odası
30. Anlatım biçimi öykülemedir çünkü bir olay; yer, zaman ve kişi verilerek aktarılmıştır.

Yazılı Sınav Çözümleri

31. *Anlatım biçimi öykülemedir çünkü bir olay; yer, zaman ve kişi verilerek aktarılmıştır.*

32. *Anlatım biçimi ve teknikleri: Öyküleme, betimleme, geriye dönüş, iç çözümleme*

33. *Anlatım biçimi ve tekniği: Öyküleme, iç çözümleme, geriye dönüş*

34. *I. öyküleme ve betimleme*

II. Bilinç akışı

III. diyalog

IV. "anlatma"

35. *Anlatım biçimi ve tekniği: Öyküleme, betimleme, diyalog*

36. • *Aşk temalı bir halk hikâyesinden alınmıştır. (D)*
• *İslamiyet öncesi Türk edebiyatının ürünüdür. (Y)*
• *Nazım-nesir karışık oluşturulmuştur. (D)*
• *Kahraman bakış açısı kullanılmıştır. (Y)*
• *Coşku ve heyecana bağlı metinden alınmıştır. (Y)*

Yazılı Sınav Çözümleri

37. Bu parça halk hikâyesinden alınmıştır.

- Halk hikâyeleri, halkın içinde doğar ve gelişir.
- Âşıklar ve meddahlar; hikâyeleri kahvehanelerde, köy odalarında, düğünlerde anlatarak bu hikâyelerin yayılmasında etkin bir rol oynar.
- Halk hikâyesi anlatan kişiye “hikâyeci, âşık, hikâyeci âşık” gibi isimler verilmiştir.
- Anlatıcılar, kimi zaman bu hikâyelere yeni maceralar, olaylar, kahramanlar eklemiş; böylelikle halk hikâyelerinin varyantları oluşmuştur.
- Halk hikâyeleri belirli bir geleneğe bağlı olarak anlatılır, anlatımda genellikle kalıplaşmış ifadeler kullanılır.
- Halk hikâyelerinin nesir kısmında olaylar, tasvirler yer alır; nazım kısmında ise duygular genellikle saz eşliğinde ifade edilir.
- Halk hikâyelerinde sade ve anlaşılır bir dil kullanılır.
- Hikâyelerde masal, efsane, dua, beddua, deyim, atasözü gibi halka ait ürünlerden örnekler görülür.

38.

- Hikâyeye başlanmadan önce anlatıcının dinleyiciyi hazırlamak için söylediği türkü ve okuduğu şiiri içeren bölümdür. (Fasıl)
- Halk hikâyesinin giriş bölümüdür. Burada âşık dinleyicilerin dikkatini çekmek birtakım tekerlemeler söyler ve kahramanlar tanıtır. Eski kahraman ve âşıklar da bu bölümde anılabilir. (Döşeme)
- Bu bölümde ise halk hikâyesinin asıl konusu anlatılır. Halk hikâyesinin en uzun ve ana bölümü burasıdır. (Asıl olay)
- Bu bölümde ise halk hikâyesi sonlandırılır. Kavuşamayan tüm âşıklar için iyi dileklerde bulunulur. Bu bölüm genellikle anlatıcı tarafından “Ustamızın adı Hıdır, elimizden gelen budur.” sözleriyle biter. (Dua)
- Hikâye bittiğinde hikâyeden bağımsız olarak anlatılan efsanelerin yer aldığı bölümdür. (Efsane)

39.

Kerem ile Aslı, Arzu ile Kamber, Tahir ile Zühre, Garip ile Şahsenem, Emrah ile Selvihan, Asuman ile Zeycan, Köroğlu, Kirman Şah

40.

- Risaletü'n-Nushiyye - Yunus Emre
- Garibname - Âşık Paşa
- İskendername - Ahmedi
- Vesiletü'n-Necat - Süleyman Çelebi
- Harname - Seyhi

Yazılı Sınav Çözümleri

41. I. Yusuf u Züleyha
II. Leyla vü Mecnun
III. Hayriye
IV. Hüsn ü Aşk
V. Mesnevi
- a) Şeyyad Hamza
b) Fuzuli
c) Nabi
d) Şeyh Galip
e) Mevlâna

42. I. Muhayyelat-ı Aziz Efendi
II. Müsameretname
III. Letaif-i Rivayat
IV. Küçük Şeyler
V. Decameron
- (II) Emin Nihat Bey
(V) Boccaccio
(IV) Samipaşazade Sezai
(I) Giritli Ali Aziz Efendi
(III) Ahmet Mithat Efendi

43. Ömer Seyfettin, Halide Edip Adivar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Refik Halit Karay, Reşat Nuri Güntekin

44. Fuzuli'ye aittir.
Türkçe Divan, Farsça Divan, Arapça Şiirler, Leyla vü Mecnun (mesnevi), Beng ü Bâde (mesnevi), Saki-name (mesnevi), Hadikatü's-Süeda (mensur), Rind ü Zahid (mensur), Şikâyetname (Mektup).

45. Küçük Şeyler adlı hikâye Samipaşazade Sezai'ye aittir. Tanzimat Edebiyatı II. Dönem'de yazılan bu eser, edebiyatımızda Batılı anlamda yazılan ilk hikâyedir.

Yazılı Sınav Çözümleri

46. *Bu eser, Ömer Seyfettin'e ve Millî Edebiyat Dönemi'ne aittir.*
Eserleri: Yüksek Ökçeler, Diyet, Falaka, Ant, Forsa, Kaşağı, Perili Köşk, Pembe İncili Kaftan, Başını Vermeyen Şehit, Bahar ve Kelebekler...
47. *Bu eser, Ömer Seyfettin'e aittir.*
Millî Edebiyat Dönemi hikâyesinin özellikleri
- *Bu dönem hikâyeleri halkın anlayabileceği bir Türkçeyle yazılmıştır.*
 - *Genellikle toplumsal konular hikâyelerde tema olarak işlenmiştir.*
 - *Savaş yılları, bağımsızlık mücadelesi, yaşam koşulları, vatan sevgisi ve kahramanlık gibi konular sıklıkla hikâyelerde ele alınmıştır.*
 - *Anadolu'yu gözlemleyen ve tanıyan sanatçılar hikâyelerde Anadolu'yu işlemişlerdir.*
 - *Bu dönemde yazılan ürünler üzerinden millî bilincin oluşturulmasına çalışılmıştır.*
 - *Realizm akımının etkisiyle sanatçılar gözlemlerini gerçekçi bir şekilde dile getirmişlerdir.*
 - *Hikâyeler olgunluğa ulaşmış, oldukça başarılı eserler yazılmıştır.*
 - *Bu dönem hikâyeleri çoğunlukla olay hikâyesi (Maupassant tarzı) türünde yazılmıştır.*
48. *Cenkname'den alınmıştır.*
Bu hikâyelerde Hz. Ali; Allah yolunda savaşan, halkı zalimlerden koruyan, mert, cesur ve cömert bir kahramandır.
49. *Mesneviden alınmıştır.*
- *Mesnevi, sözlük anlamı "ikişer ikişer, ikişerli" olan Arapça bir kelimedir.*
 - *Edebiyatta her beyti kendi içinde kafiyeli olan, aruz vezninin kısa kalıpları ile yazılan divan edebiyatı nazım şeklidir.*
 - *Mesnevilerin beyit sayısında sınırlama yoktur.*
 - *Mesnevilerde her beytin kendi içinde kafiyelenmesi, anlamın beyit içinde tamamlanması mesnevinin kolay ve uzun yazılmasını sağlamıştır.*
 - *Mesnevilerde genellikle aşk, kahramanlık konularıyla dinî-tasavvufî konular işlenmiştir. Mesneviler bir bakıma bugünkü hikâye ve romanın yerini tutmuştur.*
 - *Divan edebiyatında aynı şaire ait beş mesnevinin bir araya getirilmesiyle oluşturulan eserlere hamse denir.*
50. *Nazım biçimi mesnevidir.*
- *Mesnevi, divan edebiyatına ait bir nazım biçimidir.*
 - *İran (Fars) edebiyatından Türk edebiyatına geçen bu nazım şekli, örnek metinde de görüldüğü gibi beyitlerden oluşmaktadır.*
 - *Her beyti kendi arasında uyaklı olup uyak düzeni aa-bb-cc-dd... şeklindedir.*
 - *Lamî Çelebi, Taşlıcalı Yahya, Ali Şir Nevaî gibi bazı sanatçılar hamse (beş mesneviye verilen ad) sahibi oldukları için onlara ayrı bir önem verilmiştir.*
 - *Genellikle aruzun kısa kalıplarıyla yazılan mesnevilerde beyit sınırlaması yoktur.*
 - *Mesnevilerde aşk, kahramanlık, din, tasavvuf gibi konular işlenmektedir.*

Yazılı Sınav Çözümleri

51. (.) (:) (!) (,) (-)

52. I. cümledeki kesme işareti (‘), özel ada gelen çekim ekinin ayırmak için kullanılmıştır. (D)
I. cümledeki virgül (,), sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır. (Y)
II. cümledeki virgül (,), yüklemden uzak kalmış özneden sonra kullanılmıştır. (D)
II. cümledeki nokta (.), cümlelerin anlamı tamamlandığı için kullanılmıştır. (D)
III. cümledeki virgül (,), eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır. (Y)
III. cümledeki soru işareti (?), cümleye alay anlamı katmak için kullanılmıştır. (Y)
IV. cümledeki virgül (,), anlam karışıklığını önlemek için kullanılmıştır. (Y)
IV. cümledeki kısa çizgiler (-), ara sözü ayırmak için kullanılmıştır. (D)
V. cümledeki kesme işareti (‘), özel ada gelen çekim ekinin ayırmak için kullanılmıştır. (D)
V. cümledeki düzeltme işareti (^), yazımı aynı olan sözcükleri birbirine karıştırmamak için kullanılmıştır. (Y)

53. (.) (") (") (,) (-)

54. (.) (,) (?) (,) (,) (,) (:) (-) (-) (?)

55. • "Hasan, yüreği burkularak sordu;" cümlesinin sonuna noktalı virgül (;) değil, iki nokta konmalıydı çünkü edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna iki nokta konur.
• "Gidiyor musun!" cümlesinin sonuna ünlem (!) değil soru işareti konmalıydı çünkü cümle cevap almak için oluşturulmuştur.
• "O zaman gördü ki küçük çocuk, memleketlisi minimini yavru açılıyor," cümlesinin sonuna virgül (,) değil, noktalı virgül (;) konmalıydı çünkü öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için noktalı virgül konur.

Yazılı Sınav Çözümleri

56.

YANLIŞ	DOĞRU
<i>halbuki</i>	<i>hâlbuki</i>
<i>yanlız</i>	<i>yalnız</i>
<i>bu günü</i>	<i>bugünü</i>
<i>hiç biri</i>	<i>hiçbiri</i>
<i>yukardaki</i>	<i>yukarıdaki</i>

57. *şikâyet, kâğıdı, dükkândan, hâlde, hâlâ*

58. *X. yy.dan, Müslüman, yanı sıra, Ön Asya, etkisi de*

59.

YANLIŞ	DOĞRU
<i>tutunuzda</i>	<i>tutunuz da</i>
<i>havagazının</i>	<i>hava gazının</i>
<i>tertiliyen</i>	<i>tertipleyen</i>
<i>soğuk kanlı</i>	<i>soğukkanlı</i>
<i>herşey</i>	<i>her şey</i>

60. *ünvan, kurdele, hoşça kal, sağ ol, maydanoz*

Yazılı Sınav Çözümleri

Sıfat-fiil	İsim-fiil	Zarf-fiil
olduğunu, duyan, düşünen	anlatmamasını, öldürmek, öldürmeyi, yediğini	belirterek, götürüp, atıp

- 62.
- "ayrılmaya" sözcüğü isim-fiildir. (D)
 - "konuşurlarken" sözcüğü durum bildiren zarf-fiildir. (Y)
 - Parçada sıfat-fiile yer verilmemiştir. (Y)
 - "gidip" ve "söyleyerek" sözcükleri zarf-fiildir. (D)
 - "olani" sözcüğü adlaşmış sıfat-fiildir. (D)

Sıfat-fiil	İsim-fiil	Zarf-fiil
Geçen, kirlenmiş	Ağlamaya, anlatmaya	alıp, sora sora, sorunca, gülerек, çıkartarak, ağlayıp

Fiilimsi	1	2
Sıfat-fiil	kapatmadığı	giymiş, dayamış
İsim-fiil	uyanmanın	kıpırdanma
Zarf-fiil	yansıtırken	

65. getiren, bulunan, öğrenerek, çıkınca, gelip

Yazılı Sınav Çözümleri

66. *Doğa sevgisi*

67. *Özlem*

68. *Kahramanlık, yiğitlik*

69. *Sultan Ahmet'e övgü*

70. *Allah aşkı*

71. *Ölçüsü: 7'li hece ölçüsü
Nazım birimi: dörtlük
Uyak düzeni: aaxa
Uyak: "-az" tam uyak
Redif: "olur"*

Yazılı Sınav Çözümleri

72. Ölçüsü: aruz ölçüsü
Nazım birimi: beyit
Uyak düzeni: aa-xa
Uyak: "-â" tam uyak
Redif: "beni"

73. a) Uyak düzeni "aaab" biçimindedir. (D)
b) Tam uyağa yer verilmiştir. (Y)
c) Sözcük biçiminde redife yer verilmiştir. (D)
d) Nazım birimi beyittir. (Y)
e) Hece ölçüsüyle yazılmıştır. (Y)

74. Her ikisinin de nazım birimi dördlüktür.
Her ikisinin de uyak düzeni aynıdır (aaab).
Her ikisinde de redif vardır (I.de "-ına", II.de "-tir").
Her ikisinde de asonans vardır (I.de "a,e", II.de "e").
Her ikisi de hece ölçüsüyle yazılmıştır.

75. a) Dörtlük
b) Çapraz
c) Tam ve tunç
d) 6+5

76. İlahi nazım türünden alınmıştır.
Nazım birimi dördlüktür ve 8'li hece ölçüsüyle yazılmıştır. "sûfi, ahî, ahret" gibi dinsel sözcükler kullanılmış ve Allah aşkı dile getirilmiştir. Bu veriler bizi ilahi nazım türüne götürür.

Yazılı Sınav Çözümleri

77. I. mâni
II. koşma
III. semai
IV. varsağı
V. destan

78.	Divan edebiyatı nazım biçimleri	Divan edebiyatı nazım türleri	Âşık tarzı halk edebiyatı nazım biçimleri	Anonim halk edebiyatı nazım biçimleri	Dinî-tasavvufi halk edebiyatı nazım türleri
	gazel, kaside	mersiye, hicviye	destan, semai	mâni, türkü	nutuk, nefes

79. a) Nefes
b) Nutuk
c) Devriye
d) Şathiye
e) Hikmet

80. Gazelden alınmıştır.
Çünkü nazım birimi beyittir, uyak düzeni "aa-xa-xa" biçimindedir, konusu da "aşk" olunca nazım biçimi gazel olur.

81. Nazım biçimi: Türkü
Özellikleri
a) Her konuda türkü yazılabilir: aşk, ayrılık, ölüm, doğa...
b) Türküler, "bent" ve "kavuştak" olmak üzere iki bölümden oluşur.
c) Türküler, hece ölçüsünün daha çok 7, 8 ve 11'li kalıplarıyla söylenmiştir.
d) Türkülerin "kavuştak" bölümü her dördlük sonunda aynen tekrar edilmiştir.
e) "aaa bb ccc bb ddd bb" biçiminde uyaklanmıştır.
f) Türkülerin kendilerine özgü ezgileri vardır.

Yazılı Sınav Çözümleri

82. (c) Kasidenin girişinde sanatsal betimleme yapılan bölümdür. a) Methiye
(d) Methiyeden önceki bölümdür, bir veya birkaç beyitten oluşur. b) Fahriye
(a) Kasidenin asıl bölümüdür, bu bölümde kasidenin sunulacağı kişi övülür. c) Nesip
(e) Kasidede tekdüzeliği kırmak için gazel söylenen bölümdür. d) Girizgâh
(b) Şairin kendini övdüğü bölümdür. e) Tegazzül
83. "bîmâr (hasta), deva, derd, derman" sözcükleri anlamca ilgili olduğu için "tenasüp" sanatı yapılmıştır.
"derd" ve "derman" sözcükleri arasında da bir zıtlık olduğundan "tezat" sanatı vardır.
Sevgilisinin, kendisini hasta sanıp sanmayacağını bildiği hâlde bilmezlikten geldiği için de "tecahülüarif" sanatı yapılmıştır.
84. Şair, "Ferhat" ve "Şirin" sözcüklerini kullanarak herkesçe bilinen bir aşk öyküsüne işaret etmiş ve "telmih (anımsatma)" sanatı yapmıştır.
85. "Ey" diyerek sevgiliye seslenmiştir, dolayısıyla "nida (seslenme)" sanatı yapılmıştır.
"Ey benim aşkımda bülbül gibi nâlân olduğum" dizesinde de bülbülün güle olan aşkımdan dolayı inlemesini kendine benzetmiştir ve teşbih (benzetme) sanatı yapılmıştır.
86. "Leyla" ile "Mecnun" sözcükleriyle herkesçe bilinen bir olaya işaret edilerek "telmih (anımsatma)" sanatı yapılmıştır.
"Ateşten kızaran bir gül arar da" dizesinde ise gülün kırmızı olmasını ateşe bağladığı için "hüsnütalil (güzel nedene bağlama)" sanatı yapılmıştır.
"Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi" dizesinde ise insana özgü özellik çoban çeşmesine aktarıldığı için "teşhis (kişileştirme)" dolayısıyla "istiare (eğretileme)" sanatları yapılmıştır.

Yazılı Sınav Çözümleri

87. Altı çizili sözcükler anlamca birbiriyle ilgili olduğundan "tenasüp (uygunluk)" sanatı yapılmıştır.

88.	Belirtisiz İsim Tamlaması	Belirtili İsim Tamlaması	Zincirleme İsim Tamlaması
	anı türü, kişi ağzı	ayrıntılarının yeri, kimin ağzı, kişinin ağzı	hikâye konusunun ayrıntıları

89. *Belirtisiz isim tamlaması: hikâye çeşidi, halk hikâyesi*
Belirtili isim tamlaması: hikâyelerin konusu
Zincirleme isim tamlaması: halk topluluğunun önu

90. a. *Aile hayatının güzelliği gibi hiçbir şey yoktur. OSCAR WILDE (Zincirleme)*
 b. *Akıl ve ilmin üç büyük düşmanı vardır: Kötülük, bilgisizlik ve tembellik. HAECKEL (belirtili)*
 c. *Arkadaşını yalnızken ikaz et, başkalarının yanında öv. PUBLIUS CYRUS (belirtili)*
 d. *Güzel bir kıyafet iyi bir tavsiye mektubudur. C. ŞAHABETTİN (belirtisiz)*
 e. *Gerçeğin dağlarına umutsuzlukla çıkılmaz. NİETZSCHE (belirtili)*

91.	Belirtisiz İsim Tamlaması	Belirtili İsim Tamlaması	Zincirleme İsim Tamlaması
	halk edebiyatı, hüner gösterisi, söyleyiş güzelliği, üslup farklılıkları	âşıklığın gereği, âşıkların şiirleri	halk edebiyatının geleneği, âşığın söyleyiş biçimi

92. • *Zincirleme isim tamlamasına yer verilmiştir. (Y)*
 • *Araya başka sözcükler girmiş belirtili isim tamlaması vardır. (D)*
 • *"toplumsal hadiseleri" sözü belirtisiz isim tamlamasıdır. (Y)*
 • *Tamlayanı isim-fiil olan belirtili isim tamlaması bulunmaktadır. (D)*
 • *Belirtisiz isim tamlamasında birden fazla tamlanan vardır. (D)*

Yazılı Sınav Çözümleri

93. söz konusudur, dinî, edebî, Türklerin, Şamanizm’i, terk edip, birçok, tanımıştır, dünya, yönünden de

94. Attı omuzlarına gümüş kakmalı tunç kılıncını,
sonrada sağlam, iri kalkanını aldı eline,
geçirdi soylu başına iyi işlenmiş, yeveli tolgasını,
tolganın üstünde yeke şahlanıp dalgalandı.
Avcuna uyan keskin kargısını aldı en son.
Öte yandan Menelaos’ta giydi kendi zırhını.
İkisi de zırhlarını giyinmişlerdi,
çıktı biri bir kalabalıktan, biri bir kalabalıktan,
Troyalılar’la Akhalar arasında yer aldılar,
korkunçtu bakışları ikisinin de.

Kılıncını, sonra da, Avcuna, Melelaos da, Troyalılarla

95. Gökteki, güneş, yukarıdaki halkımız da, Oğuz Han, her yan, Mademki, Uygurların, hâlde, dünyanın

96.

Yanlış	Doğru
mahkumuyum	mahkûmuyum
Ondokuz	On dokuz
zindan da	zindanda
serbes	serbest
kat ettim	katettim
Bu gün	Bugün
şehire	şehre
Başkanlığı’na	Başkanlığına
Def ol	Defol
Ceza evine	Cezaevine

97. aşk olsun, kara yolu, her şey, köpek balığı, palyaço

Yazılı Sınav Çözümleri

98. (:) (—) (,) (?) (") (!) (") (,) (,) (!)

99. • I. cümledeki virgüller eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır. (D)
• II. cümledeki kısa çizgi (-) aralarında karşıtlık ilgisi olan sözcükler arasında kullanılmıştır. (D)
• III. cümledeki virgüller sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır. (Y)
• IV. cümledeki düzeltme işareti (^) yazımı aynı olan sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır. (Y)
• V. cümledeki virgül, ara cümleyi ayırmak için kullanılmıştır. (Y)

100. (") (,) (!) (") (") (,) (:) (—) (,) (,)

101. "halini" sözcüğü, "hâlini" biçiminde yazılmalıydı çünkü "hal" sözcüğüyle karışabilir.

"İşte bunlar o hülya hayatının üzerine çekilen bir yas kefeni değil miydi!" cümlesi soru cümlesidir sonuna ünlem değil soru işareti konmalıydı.

"Siyah bir deniz." sözünde yargı tamamlanmadığı için sonuna nokta değil üç nokta konmalıydı.

"Karanlığın içinde geminin kenarından esmer bir köpükle kaynaşarak kaçışan o siyahlıkları görüyor, altında korkunç, ürkütücü yokluğun kuruntusunu veren siyahlıktan başka bir şey görmüyordu..." cümlesi sıralı bir cümledir, ayrıca ikinci cümlede virgül olduğundan iki cümle arasında virgül değil noktalı virgül kullanılmalıdır. Ayrıca cümlelerin sonunda üç nokta değil nokta konmalıdır çünkü anlam tamamlanmıştır.

102. (()) (()) (,) (!) (?)

103. Talip olmaz ki: istemez ki

Garip: kimsesiz, zavallı

Hiç verir mi: kesinlikle vermez

Fakirin: yoksulun

Sıradan: alelade

Yazılı Sınav Çözümleri

104. *Yana yakıla: Sıkıntısını belli ederek*
Hürmet göstermek: Saygıda kusur etmemek
Alt etmek: Üstünlük sağlamak
Methini işitmek: Ününden haberdar olmak
Huzuruna çıkmak: Önemli bir kişinin bulunduğu yere gitmek

105. I. *Yaratılış Destanı*
II. *Bozkurt Destanı*
III. *Türeyiş Destanı*
IV. *Oğuz Kağan Destanı*
V. *Ergenekon Destanı*

106. I. *Saka Türkleri*
II. *Kırgızlar*
III. *Anadolu Selçukluları*
IV. *Osmanlı*
V. *Saka Türkleri*

107. *Destanın adı: Oğuz Kağan Destanı*
Ait olduğu ulus: Hun Türkleri

108. *Alp Er Tunga Destanı, Attila Destanı, Satuk Buğra Han Destanı, Danişmend Gazi Destanı, Köroğlu Destanı*

Yazılı Sınav Çözümleri

109. Metin türü: Destan

Özellikler:

- Destan, toplumların geçmişinde derin izler bırakmış bir olayı, özellikle de yiğitlik ve olağanüstülükleri manzum olarak öyküleyici bir şekilde anlatan edebî türlerdendir.
- Kahramanların olağanüstü kişilikleri, içinden çıktıkları toplumun temel özellikleri ile oluşmuştur.
- Bu kahramanlar, aklın alamayacağı büyük işlerin üstesinden gelir.
- Destanlarda olay ve kişiler olmak üzere iki unsur ağırlıktadır.
- Zaman ve mekân unsurlarına ayrıntılı biçimde yer verilmez.
- Destanlar, ulusların tarihte yer almaya başladıkları dönemlerin ilk ürünleridir.

110.

İslamiyet öncesi doğal destan	İslamiyet etkisindeki doğal destan	Yapma destan
Yaratılış Destanı Türeyiş Destanı Ergenekon Destanı Oğuz Kağan Destanı	Köroğlu Destanı Battal Gazi Destanı Manas Destanı	Genç Osman Destanı Kuvayımilliye Destanı Çanakkale Destanı

111. I. Tür: Yapma destan

II. Tür: Doğal destan

Ayrılan Özellikleri

- I.nin yazanı bellidir, II.nin yazanı belli değildir.
- I., herhangi bir aşamadan geçmez; II. oluşum, yayılma ve derleme aşamalarından geçer.
- I., II.ye göre daha kısadır.
- I.de olağanüstüler yok denecek kadar azdır, II.de fazladır.

112. Tür: Efsane

Türün özellikleri

- Efsaneler; insanlarla insanı, coğrafyayı, diğer varlıkları, maneviyatı birbirine gönül bağı ile bağlayan unsurlardır.
- Sözlü kültürün önemli bir parçası olan ve dilden dile aktarılarak bugüne kadar ulaşan efsaneler; her türlü üslup kaygısından uzak, hazır kalıplara yer vermemen, kısa anlatılardır.
- Olağanüstü olaylar ya da insanüstü güçleri elinde tutan kişilere bu türde sıkça rastlanır.
- Efsaneler içerdikleri konulara göre yaradılış efsaneleri; oluşum ve dönüşüm efsaneleri; tarihî efsaneler; olağanüstü kişiler, varlıklar ve güçler üzerine efsaneler; dinî efsaneler gibi adlar alır.
- Efsaneler; halkın çaresizliklerini, umutlarını, özlemlerini, dünya görüşlerini halk edebiyatının diğer türlerinden daha açık belirtir.

Yazılı Sınav Çözümleri

113. I. Tür: Efsane

II. Tür: Destan

Ayrılan Özellikleri

- a) Efsaneler genellikle gerçek olaylara dayanmayan hayal ürünleridir. Destanlar tarihte gerçekleşmiş bir olaya dayanmaktadır.
- b) Efsaneler daha çok bireysel nitelik taşımaktadır. Destanlar toplumu derinden etkileyen bir olayı konu edinir.
- c) Efsaneler kısadır. Destanların oluşumu efsanelerden daha uzundur.
- d) Efsaneler düzyazı şeklindedir. Destanlar manzum eserlerdir.

114. Satuk Buğra Han Destanı, Manas Destanı, Cengiz Han Destanı, Timur Destanı, Battal Gazi Destanı, Danişmend Gazi Destanı, Köroğlu Destanı.

115. a) Mekân olarak "Hucend suyu"na yer verilmiştir.

b) Üçüncü kişili anlatıcı kullanılmıştır.

c) Öyküleme anlatım biçiminden yararlanılmıştır.

d) Hâkim (ilahî=tanrısal) bakış açısı söz konusudur.

e) Şu, İskender, askerler gibi şahıs kadrosuna yer verilmiştir.

116. a) Metin türü: Efsane

b) Anlatım biçimi: Öyküleme

c) Bakış açısı: Gözlemci

d) Anlatıcı: Üçüncü kişi

e) Mekân: Doğubayazıt, Dehol tarafları

117. a) D

b) Y

c) D

d) Y

e) D

Yazılı Sınav Çözümleri

118. *Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya ait, yapma bir destandır.*

119. *Destanın adı: Göç Destanı
Ulus: Uygurlar*

120.

<i>Doğal Destan</i>	<i>Yapma Destan</i>
<i>Nibelungen</i>	<i>Çanakkale Şehitleri- ne Destanı</i>
<i>Alp Er Tunga Destanı</i>	<i>Kaybolmuş Cennet</i>
<i>Ramayana</i>	<i>İlahi Komedy</i>
<i>Şu Destanı</i>	<i>Üç Şehitler Destanı</i>
<i>Danişmend Gazi Destanı</i>	
<i>Cengizhan Destanı</i>	

121.

<i>Destanın adı</i>	<i>Ait olduğu ulusun adı</i>
<i>Göç Destanı</i>	<i>Uygur</i>
<i>Çılgın Orlando</i>	<i>İtalyan</i>
<i>İgor</i>	<i>Rus</i>
<i>Bozkurt Destanı</i>	<i>Hun</i>
<i>Şinto</i>	<i>Japon</i>

- 122.
- Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda Destanı: Cahit Külebi*
 - Kuvayımilliye Destanı: Nâzım Hikmet*
 - Sakarya Meydan Savaşı Destanı: Ceyhan Atf Kansu*
 - Çanakkale Şehitlerine Destanı: Mehmet Akif Ersoy*
 - Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı: Gülten Akın*

Yazılı Sınav Çözümleri

123. Büyük Ağrı, bizim Büyük Ağrı dediğimiz dağ, Küçük Ağrı, Küçük Ağrı dediğimiz dağ, en küçük torun, Tendürek Dağı'nda gömdüğü yer, yerden fışkıran su, ince bir ışık, ufak bacaklar, o zaman

124. Ve yıldızlar öyle ışıltılı, öyle ferahtılar ki şayak kalpaklı adam nasıl ve ne zaman geleceğini bilmeden güzel, rahat günlere inanıyordu ve gülen bıyıklarıyla duruyordu ki mavzerinin yanında, birdenbire beş adım sağında onu gördü.
Paşalar onun arkasındaydılar.
O, saati sordu
Paşalar: "Üç", dediler.
Sarışın bir kurda benziyordu
Ve mavi gözleri çakmak çakmaktı.
Yürüdü uçurumun başına kadar,
eğildi, durdu
Bıraksalar
ince, uzun bacakları üstünde yaylanarak
ve karanlıkla akan bir yıldız gibi kayarak
Kocatepe'den Afyon ovasına atlayacaktı.

125. f) D g) Y h) D i) Y j) Y

126.

Sıfat tamlaması
Lokman Hekim
bütün hekimler
Her çiçeğin
her otun
taniyan Lokman
bütün dünyayı
Çevredeki bütün hastaları
bazı hastalıklar
unutan Çukurovalılar
ölümsüz hayatın

Yazılı Sınav Çözümleri

127. *Cakıp'ın büyük derdi çocuğunun yokluğu idi. Bir gün bu derdini şöyle anlatıyordu: "Her cinsten hayvan sahibi oldum. Mal mülkümde beş paralık haram yok. Fakat elimden tutup ölümünden sonra 'Vay babacığım!' diye ağlayacak, yüzünü parçalayacak bir evladım yok. Ne talihsiz, bahtı kötü adam imişim!" diye gözyaşlarını tutamadı, hıçkırma hıçkırma ağlamakta devam etti. Yanında yatan Cakıp biraz sonra uyanıp Çiyirdi'yı da uyandırıp gördüğü düşünüyü anlattı. (...) düşleri yordurmak için düşün ziyafet yapmak gerektiğini söyledi. Cakıp gördüğü rüyayı tabir ettirmek için ziyafet hazırlattı. Atlar, develer, koyunlar kesti. Ulu toy kıldı.*

128.

yanlış	doğru
İlçesi	ilçesi
5 km.	5 km
Bu gün	Bugün
özelliğide	özelliği de
istiyenleri	isteyenleri
Vede	Ve de
baş keşişi	başkeşişi
kıyısında ki	kıyısındaki
yanlız	yalnız
deli kanlı	delikanlı

129. *Efsaneye göre Ahmet şah, Divriği Ulu camiyi yaptırmak için başka memleketlerden mimarlar ve ustalar getirmiş. Cami yapılıp tamamlanır. Fakat içerisinde ki kalıplar ve iskeleler durmaktadır. İskelelerin söküleceği sırada mimarların ve usta başı ortadan kayıp olur. Herkez:*
- *Acaba mimarbaşına bir hal mi geldi, diye merak etmeye başlar. Ahmet Şah, dörtbir yana haber salar. Ustanın ne dirisini nede ölüsünü bula bilirler. Mimarbaşısı olmayınca öteki ustalar, kalıpları ve iskeleleri sökemezler.*

130. *Alaca karanlık, çevrim içi, gitgide, iç içe, sağ ol*

Yazılı Sınav Çözümleri

yanlış	doğru
Ülkesinde	ülkesinde
duydumki	duydum ki
unvanını	ünvanını
Hunlar'ın	Hunların
Batısındaki	batisındaki
sahipdi	sahipti
savaş da	savaşta
Hanı	Han'ı
Tanrı	tanrı
Baba'sını	Babasını

132. a) D b) Y c) Y d) Y e) D

133. • "ama" bağlacından önce noktalı virgül kullanılmaz.
 • "Dünya'da" sözcüğü terim anlamlı olmadığı için "-da" eki kesmeyle ayrılmaz.
 • "alıp" zarf-fiilinden sonra bir zarf-fiil daha kullanılmadığı için "alıp"tan sonra virgül kullanılmaz.
 • "üç-beş" gibi belirsizlik bildiren sayıların arasında kısa çizgi kullanılmaz.
 • "Allah'ı da kandıracak değil ya?" cümlesi ünlem cümlesi olduğu için cümlenin sonunda ünlem kullanılmıydu.

134. (.) (:) (-) (?) (.) (:) (-) (!) (.) (:)

135. (?) (.) (.) (.) (?) (!) (:) (?) (.) (.)

Yazılı Sınav Çözümleri

136. a) D b) D c) Y d) D e) Y

137. (.) (.) (.) (.) (.)

138. *Bürümüşü: kaplamıştı*
Bedeli: karşılığı
Göz dikmekte: ele geçirmek istemekte
Münakaşa: tartışma
Münasebetsiz: uygunsuz

139. *İçtenliğiyle: samimiliğiyle*
Aklının bir karış havada olması: dengeli düşünmemesi
Fedakârlıklar: özverlilikler
Vurdumduymazdı: umursamazdı
Cambazlıklarının: kurnazlıklarının

140. *Metnin konusu: Kurtuluş Savaşı*
Çatışma: Aydın-Köylü çatışması

141. *Metnin konusu: Okuyan insanın birçok şeyin üstesinden gelebileceği*
Çatışma: Okuryazar-cahil çatışması

Yazılı Sınav Çözümleri

142. Dönem: Servetifünun

Özellik:

a) Servetifünun (Edebiyatıcedide) Dönemi'nde roman türünün olgun örnekleri verilmeye başlanmıştır.

b) Bu dönemde roman tekniğinde büyük bir ilerleme ve gelişme meydana gelmiştir.

c) Servetifünun romanında "sanat için sanat" ilkesi doğrultusunda bireysel duygu ve sorunlar ele alınmıştır.

d) Realizm akımının etkisiyle betimlemeler işlevselleştirilmiştir.

e) Yaşamdaki tezatlar (hayal-gerçek çatışması) başarılı bir şekilde yansıtılmıştır.

Romanlardaki olayların geçtiği yer genellikle İstanbul'dur. Olayların kahramanları aydın kesimden seçilmiştir. Romanlardaki dil ağırdır. Arapça-Farsça sözcükler o güne kadar bilinmeyen tamlamalar çokça kullanılmıştır.

143. Dönem: Tanzimat Edebiyatı (I. Dönem)

Özellik:

a) Tanzimat edebiyatının birinci döneminde romantizm akımı benimsenmiş ve bu akıma uygun olarak romanda toplumsal fayda gözetilmiştir.

b) Tanzimat edebiyatının ikinci döneminde ise realizm ve natüralizm akımlarının etkisinde romanlar yazılmıştır.

c) Tanzimat romanlarında genellikle yanlış Batılılaşma, görücü usulü evlilik, kölelik, aşk gibi temalar ele alınmıştır.

d) Kahramanlar bütünüyle olumlu ya da bütünüyle olumsuz kişiler olarak yansıtılmış, böylece romanda olaylar iyi-kötü çatışması üzerine oturtulmuştur.

e) Bu dönem romanlarında zaman (tarihî romanlar dışında) Osmanlı toplumunun Batı'yla tanışmaya başladığı XIX. yüzyıldır.

f) Mekân ise genellikle o dönem İstanbul'unun Çamlıca, Beyoğlu gibi gözde eğlence yerleridir.

g) Tanzimat edebiyatının birinci dönem romanlarında çağına göre daha sade bir dil kullanılırken ikinci dönem romanlarında dildeki bu sadelikten uzaklaşmıştır.

144. Dönem: Servetifünun Dönemi

Özellik:

a) Servetifünun (Edebiyatıcedide) Dönemi'nde roman türünün olgun örnekleri verilmeye başlanmıştır.

b) Bu dönemde roman tekniğinde büyük bir ilerleme ve gelişme meydana gelmiştir.

c) Servetifünun romanında "sanat için sanat" ilkesi doğrultusunda bireysel duygu ve sorunlar ele alınmıştır.

d) Realizm akımının etkisiyle betimlemeler işlevselleştirilmiştir.

e) Yaşamdaki tezatlar (hayal-gerçek çatışması) başarılı bir şekilde yansıtılmıştır.

Romanlardaki olayların geçtiği yer genellikle İstanbul'dur. Olayların kahramanları aydın kesimden seçilmiştir. Romanlardaki dil ağırdır. Arapça-Farsça sözcükler o güne kadar bilinmeyen tamlamalar çokça kullanılmıştır. ...

Yazılı Sınav Çözümleri

145. Dönem: Millî Edebiyat Dönemi

Özellik:

- a) Millî Edebiyat Dönemi'nde genellikle millî ve manevî değerleri, Millî Mücadele'yi konu alan romanlar yazılmıştır.
- b) Bu dönem romancıları Anadolu'ya açılmış, millî ve yerli temalara yönelmiş, köy ve taşra hayatı ile her kesimden insanı anlatan eserler vermiştir.
- c) Bu dönemde roman tekniği gelişmiş, sade bir dil kullanılmış.
- d) Bu dönem yazarları Cumhuriyet Dönemi'nde de eser vermeye devam etmiştir.
- e) Gözleme önem verilmiş, genelde realist edebî anlayışa bağlı kalınmıştır.
- f) Millî Edebiyat anlayışı bir çizgi olarak varlığını korumuş, etkili olmuştur

146. a) Mekân olarak evin salonuna yer verilmiştir.

- b) Üçüncü kişili anlatıcı kullanılmıştır.
- c) Öyküleme anlatım biçiminden yararlanılmıştır.
- d) Hâkim (ilahî=tanrısâl) bakış açısı söz konusudur.
- e) Şahıs kadrosunda Ata, Ayşen ve dayıya yer verilmiştir.

147. a) Anlatım tekniği: İç çözümleme

- b) Anlatım biçimi: Öyküleme
- c) Bakış açısı: Hâkim (tanrısâl=ilahî)
- d) Anlatıcı: Üçüncü kişi
- e) Zaman: Bir vakitler, şimdi, bir hafta, on beş gün

148. a) D b) Y c) D d) D e) Y

Yazılı Sınav Çözümleri

149. Batı edebiyatı akımı: Romantizm

Akımın özellikleri:

- Romantizmde duygulara; din, tabiat ve tarihe önem verilir.
- Konular genellikle günlük hayattan ve millî tarihten alınır.
- İyi-kötü karşıtlığından yararlanır.
- Kişiler toplumun her kesiminden seçilebilir.
- Kişiler doğal ve toplumsal çevrelerinden soyutlanmadan ele alınır.
- Bu nedenle sosyal çevre ve doğa betimlemelerine sıkça başvurulur.
- Sanatta toplumsal fayda gözetilir.
- Ahlaki ve toplumsal idealler vurgulanır.
- Duygulu, şairane bir üslup kullanılır.
- Bu akıma bağlı sanatçılar eserlerinde duygu ve düşüncelerini gizlemez.

150. Batı edebiyatı akımı: Realizm

Akımın özellikleri:

- Realizm, XIX. yüzyılın ikinci yarısında romantizme tepki olarak doğmuş bir edebî akımdır.
- Bu akımda pozitivizmin bilimsel felsefesinden yola çıkıldığı için gerçekçi gözleme büyük önem verilir.
- Kişilerin davranışlarını, karakterlerini belirlediği düşünülen doğal ve toplumsal çevrenin betimlenmesine ağırlık verilir.
- Bu açıdan bakıldığında realist eserlerde işlevsel betimlemeler yapılır.
- Realizmde kişiler toplumun her kesiminden seçilebilir.
- Yazar eserinde kendi kişiliğini gizler, nesnel bir anlatım tutumu sergiler.
- Bu akım sanatçılarına göre yazarın açıktan bir mesaj verme kaygısı yoktur.
- Kurallara uygun, sağlam bir dil ve üslup kullanılır.
- Roman türü özellikle realizm akımıyla birlikte büyük bir gelişme göstermiştir.

151. Taaşuk-ı Talat ve Fitnat, İntibah ve Cezmi, Felâatun Bey ile Râkım Efendi ve Henüz On Yedi Yaşında, Sergüzeşt, Araba Sevdası, Karabibik ve Zehra

152. Taaşuk-ı Talat ve Fitnat: Şemsettin Sami

Cezmi: Namık Kemal

Felâatun Bey ile Râkım Efendi: Ahmet Mithat Efendi

Sergüzeşt: Samipaşazade Sezai

Araba Sevdası: Rezaizade Mahmut Ekrem

Yazılı Sınav Çözümleri

153. a) Ahmet Mithat Efendi
b) Şemsettin Sami
c) Namık Kemal
d) Rezaizade Mahmut Ekrem
e) Nabizade Nazım
f) Samipaşazade Sezai
g) Halit Ziya Uşaklıgil
h) Mehmet Rauf
i) Halide Edip Adıvar
j) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- İntibah (c)
 - Araba Sevdası (d)
 - Sergüzeşt (f)
 - Henüz On Yedi Yaşında (a)
 - Mai ve Siyah (g)
 - Yaban (j)
 - Sinekli Bakkal (i)
 - Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat (b)
 - Zehra (e)
 - Eylül (h)

154. Romanın adı: Eylül
Romanın yazarı: Mehmet Rauf
Romanın ait olduğu dönem: Servetifünun edebiyatı

155. Romanın adı: Sergüzeşt
Romanın yazarı: Samipaşazade Sezai
Romanın ait olduğu dönem: Tanzimat edebiyatı (II. Dönem)

156.

yanlış	doğru
hemde	hem de
imkan	imkân
halden	hâlden
Ali bey	Ali Bey
ondört	on dört
onbeş	on beş
birşey	bir şey
fedakarlık	fedakârlık
herhangibir	herhangi bir
rastlayıpta	rastlayıp da

Yazılı Sınav Çözümleri

157. *Döşenmişti, karı koca, Gelin çiçeği, Baş başa, ana yol*

158. *Vilayetlerde, midilli, Birincisi, gazinodaki, Fransızca, Kâğıthane, Bihruz Bey, yazın da, günlerde, yalnızca*

159. *Bizim de, yok mu, Baştan başa, istila, gönlümüzden, kartvizit, yirmi dört, Bir iki, anladı ki, Fakültesinden*

160. *Deresi'nin, başlı başına, şaheser, yağarken mi, karakolunda, sırlısıklam, ilave*

161. (.) (:.) (?) (.) (.) (!) (...) (.)

162. (.) (:.) (:.) (—) (!) (.) (.) (.) (—) (.)

Yazılı Sınav Çözümleri

163. • “Genç adam; soluk bir karanlığın içinde bir şeyi bekliyormuş gibi duran İstanbul’a baktı.” cümlesinde virgül olmadığı için noktalı virgül yerine virgül kullanılmalıydı.
- “hem akıcı, hem de katı” bağlaçları arasında virgül kullanılmaz.
 - “hal” sözcüğü “hâl” biçiminde düzeltme işaretiyle yazılmalıdır.
 - “mahlûk” sözcüğü “mahluk” biçiminde yazılmalıdır çünkü “l”den sonra “a, u” ünlülerinde düzeltme işareti kullanılmaz.
 - “Bu da öbürü gibi hiç kıııldamıyor, fakat...” cümlesinde “fakat” bağlacından önce virgül kullanılmaz.

164.

Ç	İ	Z	G	İ	S	Ü	T
U	K	E	S	M	E	Ç	I
V	İ	R	G	Ü	L	N	R
A	N	R	N	N	K	O	N
L	O	İ	O	L	I	K	A
Ç	K	N	K	E	S	T	K
İ	T	Ü	T	M	A	A	Ü
Y	A	Y	A	Y	R	A	Ç

165. (.) (.) (:) (.) (:) (:) (—) (.) (—)

166.

	Yüklemnin Türüne Göre	Yüklemnin Yerine Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
a	Eylem (fiil) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Sıralı cümle
b	Ad (isim) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Basit cümle

Yazılı Sınav Çözümleri

167. • I. cümle, eksilteli bir cümledir. (Y)
• II. cümle, olumlu bir cümledir. (D)
• III. cümle, iç içe birleşik cümledir. (D)
• IV. cümle, eylem cümlesidir. (Y)
• V. cümle, girişik birleşik cümledir. (D)

168. a) iç içe birleşik
b) eylem (fiil)
c) devrik
d) sıralı
e) olumlu

169.

	Yüklemnin Türüne Göre	Yüklemnin Yerine Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
a	Eylem (fiil) cümlesi	Devrik cümle	Soru cümlesi	Birleşik cümle
b	Eylem (fiil) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Basit cümle

170. a) ad (isim)
b) sıralı
c) olumsuz
d) kurallı
e) bağlı

Yazılı Sınav Çözümleri

171. *ciddi: güvenilir, sağlam*
avarelilikler: işsiz güçsüz dolaşmalar
hususî: özel
mahzun: üzgün
mesutsunuz: mutlusunuz

172. *tuhaf: garip, acayip*
cazibe: çekicilik
hadise: olay
farz edelim: varsayalım
alaka: ilgi

173. *Batılı yaşam tarzını benimseyen, Batının gelişmelerini takip edip bu yenilikleri yurduna getirmeyi amaçlayan yenilikçi bir padişah'tır.*

174. *Çatıma: Zengin/Fakir Ezen/Ezilen*

175. *Metin türü: Karagöz Oyunu*

Özellikleri:

a) Oyun kişilerinin manda veya deve derisinden kesilerek yapılan biçimlerine tasvir denir.

b) Oyun; bir perde üzerine ışık vasıtasıyla yansıtılan bu tasvirlerin hayalci, hayalî veya hayalbaz adları verilen kişi tarafından canlandırılmasıyla icra edilir.

c) Bu oyun ilk olarak Şeyh Küşteri tarafından oynatıldığı için gölgelerin yansıtıldığı perdeye Küşteri Meydanı da denir.

d) Karagöz oyunlarının önemli unsurlarından biri de müziktir.

Hayalcinin yardımcısı olan bir kişi (yardakçı) şarkılar, türküler söyleyerek; tef çalarak oyuna eşlik eder.

Gölge oyunlarının ana kahramanları Karagöz ve Hacivat'tır. Karagöz, okumamış ama saf ve zeki bir halk adamıdır. Hacivat ise az çok okumuş; Arapça, Farsça kelime ve tekipler kullanarak bilgiçlik taslayan bir kişidir. Bu oyunlarda Tuzsuz Deli Bekir, Çelebi, Beberuhi, Zenne, Tiryaki gibi tiplerin yanı sıra farklı etnik kökenden ve farklı bölgelerden tipler de görülür. Karagöz oyunları dört bölümden oluşur: giriş (mukaddime), muhavere, fasıl, bitiş.

Yazılı Sınav Çözümleri

176. Metin türü: Orta Oyunu

Özellikleri:

- Geleneksel Türk tiyatrosu türlerinden biri olan orta oyunu, "kol oyunu, meydan oyunu, zuhuri kolu" gibi isimlerle de anılır.
- Sözlü gelenek içinde gelişmiş olup bir metne dayanmaz.
- Türk toplumunun seyir ihtiyacını Tanzimat'a kadar büyük ölçüde orta oyunu karşılamıştır.
- Bu oyunlar halkı güldürmekle kalmamış, aynı zamanda devrin sosyal eleştirisini yapmış, şehir yaşamını ve kültürünü bütün zenginliği ve çeşitliliği ile yansıtmıştır.
- Etrafı seyircilerle çevrili, meydan adı verilen bir alanda oynanan orta oyununda dekor oldukça sadedir.
- Yeni dünya adı verilen ve ev olarak kullanılan bir paravan ile dükkân denen ve iş yeri olarak kullanılan iki katlı bir kafes, dekoru oluşturur.
- Bu oyunlarda Kavuklu ve Pişekâr olmak üzere iki ana kahraman vardır.
- Kişilik yönünden Kavuklu Karagöz'e, Pişekâr ise Hacivat'a benzer.
- Bu iki kahramanın dışında orta oyununda Zenne, Çelebi, Matiz, Kayserili, Rumelili, Acem, Arnavut, Yahudi, Karadenizli, Tuzsuz Deli Bekir, Tulumbacılar gibi tipler de vardır.
- Orta oyunu dört bölümden oluşur: giriş (mukaddime), muhavere, fasil, bitiş.

177. I. Metin: Karagöz oyunu

II. Metin: Orta oyunu

Ortak Özellikler:

- Dağaçlamaya bağlı olmaları
- Göstermeye bağlı metinlerden olmaları
- Yanlış anlamalara ve güldürüye bağlı olmaları, geleneksel halk tiyatrosunun ürünleri olmaları, aynı bölümlere sahip olmaları...

178. Türün adı: Meddah

Özellikleri:

- Meddah, yüksekçe bir yerde, bir hikâyeyi başından sonuna kadar kişileri ağızlarına göre konuşturarak anlatır.
- Meddah, gösteri sırasında elinde bir baston veya asa, omzunda büyük bir mendil bulundurur.
- Bu tiyatronun her şeyi meddah denen o tek kişinin zekâsına, bilgisine, söz söylemedeki hünerine bağlıdır.
- Meddahların çoğu şu klasikleşmiş beyitle hikâyelerine başlar.

179. Muhavere, Giriş, Bitiş, Fasil

Yazılı Sınav Çözümleri

180. *Orta oyunu sözlüğünde meydan veya oyun yerine "palanga" denir. Burası gösteri için kazıklarla çevrilerek ayrılmış alandır. Oyun yerinde belli başlı iki parça dekor bulunur. Bunlardan biri "yeni dünya", diğeri "dükkân"dır. Yeni dünya ve dükkân, birbirine benzeyen 2-3-4 katlı kafes, "paravan"dır.*
181. *Karagöz; öğrenim görmemiş, nüktedan, zeki bir tiptir. Hacivat ise biraz öğrenim görmüş, gösteriş meraklısı, yarı aydın bir tiptir.*
182. *Pişekâr: Oyunun başkarakterlerinden biridir. Sahneye ilk çıkan her zaman Pişekâr'dır. Aynı zamanda oyunun yönlendiricisidir. Pişekâr'ın elinde şakşak denen bir sopa vardır. Birbirine vurarak ses çıkartır ve oyunu yönlendirir. Pişekâr, Hacivat'ın orta oyunundaki karşılığıdır. Eğitim görmüş ve kültürlüdür. Kavuklu'yu bu anlamda eğitir ve yönlendirir. Dönemin İstanbul Türkçesini konuşur ve konuşmasında bolca Arapça ve Farsça sözcüklere yer verir. Oyunda fikir danışılacak kişi Pişekâr'a başvurur. Oyuncuların akıl hocasıdır.*
Kavuklu: Oyunun ana karakterlerindedir. Karagöz'ün orta oyunundaki karşılığı olarak kabul görür. Okumamış, saf, iyi niyetli, herkese inanan, nerede nasıl davranacağını bilmeyen, deli dolu ve işsiz bir tiptir. Oyundaki güldürünün ana kaynağı Kavuklu'dur. Onun söylenenleri yanlış anlaması, Pişekâr'ın söylediklerinin zıddını yapması izleyiciyi güldürür. Aynı zamanda söyleşme bölümünde tekerleme okur. Oyun sırasındaki entrikalar hep Kavuklu'nun başının altından çıkar.
183. *Karagöz oyununun fasıl bölümünden alınmıştır çünkü Karagöz ve Hacivat dışındaki diğer tipler de oyuna dâhil olmuştur.*
184. *Bu parça orta oyununun muhavere bölümünden alınmıştır çünkü tekerleme kısmı buradadır ayrıca kişiler, asıl bölümle ilgisi olmayan ve yanlış anlaşılmalara dayanan bir diyalog gerçekleştirmektedir.*
185. *Şinasi, Namık Kemal, Ahmet Vefik Paşa, Recaizade Mahmut Ekrem, Abdülhak Hamit Tarhan*

Yazılı Sınav Çözümleri

186. *Eser adı: Şair Evlenmesi*
Yazar adı: Şinasi
Önemi: Batılı anlamda ilk tiyatro

187. *Eser adı: Vatan yahut Silistre*
Yazar adı: Namık Kemal
Önemi: Oynanan (Sergilenen) ilk tiyatro

188. *Karagözüm – Karagöz'üm*
söyleyim – söyleyeyim
sokakta – Sokakta
Efendim – efendim
Tahta kuruşu – Tahtakuruşu

189. *Nerde – Nerede*
demir baş – demirbaş
bilader – birader
vazmıgeçerim – vaz mı geçerim
Beş-on – Beş on

190. *dur - Dur*
başlıyayım – başlayayım
tövbemi – tövbe mi
tellâllığına – tellallığına
klavuz – kılavuz

Yazılı Sınav Çözümleri

191. *meşkuldür – meşguldür*
Yanıbaşındaki – yanı başındaki
komidin – komodin
birde – bir de
Cumartesi'n – cumartesin
Pazar'ın – pazarın
Bu gün – Bugün
Selvi'lere – Selvilere
birşey – bir şey
Hiç bir şey – Hiçbir şey

192. a) Y b) Y c) Y d) Y e) Y

193. (?) (,) (!) (?..) (,) (.) (,) (?) (,) (?)

194. • “Ağalar.” sözcüğünden sonraki “Düşman” büyük harfle başladığı ve “Ağalar” sözcüğü seslenme olduğu için “Ağalar” sözcüğünden sonra nokta değil, ünlem kullanılmalıydı.
- “Allah zeval vermesin; devlet kalesini kendi askeriyle de koruyabilir.” cümlesinde virgül olmadığı için iki cümle arasında noktalı virgül değil virgül kullanılmalıdır.
 - “Düşman çok, asker az; bizi daha azaltmak mı istiyorsunuz!” cümlesi soru cümlesi olduğundan sonunda ünlem değil soru işareti kullanılmalıdır.
 - “Azdan az olur, çoktan çok...” cümlesi eksiltili cümle değildir, yüklemi vardır, o yüzden sonunda nokta kullanılmalıdır.
 - “Ay, ben söyleyince kıyamet mi?” cümlesi eksiltili cümle olduğu için cümlenin sonunda soru işareti değil üç nokta kullanılmalıydı.

195. a) Y b) Y c) D d) Y e) D

Yazılı Sınav Çözümleri

196. (?) (0) (0) (0) (0) (0) (0) (0) (0) (0)

197. (—) (0) (0) (0) (0) (0) (0) (0) (0) (0)

198.

	Yüklemnin Türüne Göre	Yüklemnin Yerine Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
a	Eylem (fiil) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Basit cümle
b	Ad (isim) cümlesi	Devrik cümle	Soru cümlesi	Birleşik cümle

199. I) D II) D III) Y IV) D V) Y

200. a) basit
b) devrik
c) iç içe birleşik
d) eylem (fiil)
e) soru

201.

	Yüklemnin Türüne Göre	Yüklemnin Yerine Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
a	Eylem (fiil) cümlesi	Devrik cümle	Soru cümlesi	Basit cümle
b	Eylem (fiil) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Koşul birleşik cümlesi

Yazılı Sınav Çözümleri

202. I. olumsuz soru

II. eylem (fiil)

III. sıralı

IV. kurallı

V. basit

203. veznin: ölçünün

ıstıraplar: kederler

ülkümüz: idealimiz

millî: ulusal

hakikat: gerçek

204. otobiyografi: öz yaşam öyküsü

intibalarına: izlenimlerine

kuşaklara: nesillere, jenerasyonlara

tecrübe: deneyim

tasnif etmek: sınıflandırmak

205. Metin türü: Anı (Hatıra)

Özellikleri:

- Bilim, sanat, spor, siyaset vb. alanlarda ya da bir meslek dalında tanınmış kişilerin, yaşadıkları veya tanık oldukları önemli olayları anlattıkları yazı türüdür.
- Yazarın yaşadığı veya tanık olduğu olaylar karşısındaki duygularını, düşüncelerini, gözlemlerini başkalarıyla paylaşma ihtiyacı vardır.
- Anı yazarı, yaşadıklarını veya gözlemlediklerini anlatırken bazen başka kişileri merkeze alır.
- Anıda gerçek olay ve kişiler söz konusu olduğu için yazar, nesnel bir tutum sergiler ancak kişi ve olaylar hakkındaki duygu ve izlenimlerini de ortaya koyar.
- Tarihte iz bırakmış önemli kişilerin anıları, tarihî gerçeklerin aydınlatılmasına yardımcı olur ancak anılar tarih için kesin bir belge niteliği taşımaz.
- Anı yazarları; inandırıcılıklarını artırmak için yazdıklarını bazen görgü tanıklarıyla, mektup ve günlüklerle destekler.
- Yazar, anılarını kronoloji gözeterek anlatabileceği gibi bir sıra gözetmeden de anlatabilir.
- Anı giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşur.
- Anıda genellikle içten, yalın bir dil ve anlatım kullanılır.

Yazılı Sınav Çözümleri

206. *Göktürk, Babürname, Tabsıra, Defter-i Amal, Ömer'in Çocukluğu*

207. *Konusu: Toplumdaki kadının yeri ve önemi*

Ana düşüncesi: Toplumun gelişmesi ve ilerlemesi, kadının gelişmesine bağlıdır.

Anlatım biçimi: Açıklama

Düşünceyi geliştirme yolu: Tanık gösterme

208. *a) Anlatım tekniği: İç konuşma, diyalog*

b) Anlatım biçimi: Öyküleme, betimleme

c) Bakış açısı: Kahraman

d) Anlatıcı: Birinci kişi

e) Mekân: Kahvehane, köy evi, sığınak

209. *a) Anlatım tekniği: diyalog*

b) Anlatım biçimi: Öyküleme

c) Bakış açısı: Kahraman

d) Anlatıcı: Birinci kişi

e) Mekân: Ankara, Kocaeli

210. *Yahya Kemal Beyatlı, Refik Halit Karay, Halide Edip Adıvar, Falih Rıfkı Atay, Oktay Akbal*

Yazılı Sınav Çözümleri

- 211.
a) Yakup Kadri Karaosmanoğlu	• Tabsıra (j)
b) Abdülhak Şinasi Hisar	• Ömer'in Çocukluğu (d)
c) Namık Kemal	• Magosa Hatıraları (c)
d) Muallim Naci	• Defter-i Amal (i)
e) Halide Edip Adivar	• Saray ve Ötesi (g)
f) Ahmet Rasim	• Edebî Hatıralar (h)
g) Halit Ziya Uşaklıgil	• Zoraki Diplomat (a)
h) Hüseyin Cahit Yalçın	• Mor Salkımlı Ev (e)
i) Ziya Paşa	• Falaka (f)
j) Akif Paşa	• Boğaziçi Yalılar (b)

- 212.
- I. Abdülhak Şinasi Hisar
 - II. Yahya Kemal Beyatlı
 - III. Halit Fahri Ozansoy
 - IV. Falih Rıfkı Atay
 - V. Şevket Süreyya Aydemir

213.

yanlış	doğru
Otuzbeşli	Otuz beşli
zaman da	zamanda
1935'den	1935'ten
dergiler de	dergilerde
yer alan	yer alan
yayınladığı	yayımladığı
kapalı çarşı	Kapalı Çarşı
çekmişdi	çekmişti
20. y.y.	20. yy.
Edebiyatı'nda	edebiyatında

214. ızdırıp, lisanın, hiçbir, metotlarını, başlar da

Yazılı Sınav Çözümleri

yanlış	doğru
Gazetesi	gazetesi
olacakki	olacak ki
6'şar	altışar
havagazı	hava gazı
lâmbası	lambası
iskemle	iskemle
üstünde ki	üstündeki
oda da	odada
ola bilen	olabilen
birşeydi	bir şeydi

216. a) D b) D c) Y d) D e) Y

217.2. çıkıştır çünkü "sağ ol"un yazımı doğrudur, "âdeta" sözcüğünün yazımı da doğrudur ama "hoşça kal" ayrı yazılmalıdır.

218. (.) (?) (,) (.) (:) (") (!) (")

219. I. Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleyi birbirinden ayırmak için konmuştur.
 II. Cümle içinde ara sözü ayırmak için ara sözün başına ve sonuna konur.
 III. Edebî eserde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konmuştur.
 IV. Tırnak içinde olmayan alıntı cümleden sonra konmuştur.

Yazılı Sınav Çözümleri

220. () () () () () () () () () ()

221. () () () () () () () () () ()

222. 5. çıkış doğrudur.

Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin bitimine nokta değil virgül konur. Y

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna iki nokta konur. D

Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için soru işareti kullanılır. D

223. a) ad (isim) b) bağlı c) olumlu d) kurallı e) sıralı

Yazılı Sınav Çözümleri

224.

	Yüklemnin Türüne Göre	Yüklemnin Yerine Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
a	Eylem (fiil) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Birleşik cümle
b	Ad (isim) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Birleşik cümle

225.

	Yüklemnin Türüne Göre	Yüklemnin Yerine Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
a	Eylem (fiil) cümlesi	Devrik cümle	Olumlu cümle	Basit cümle
b	Eylem (fiil) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Sıralı cümle

226.a) D b) Y c) D d) Y e) D

227.

	Yüklemnin Türüne Göre	Yüklemnin Yerine Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
a	Eylem (fiil) cümlesi	Kurallı (düz) cümle	Olumlu cümle	Birleşik cümle
b	Eylem (fiil) cümlesi	Devrik cümle	Olumlu cümle	Bağlı cümle